

תוכן עניינים

חלק א': סיעוד - אחות/אח, בעלי תפקידים	1
שער א': האחות/אח	1
פרק א': מבוא	1
פרק ב': מינהל הסיעוד - אחות/אח	3
1. מבוא	3
2. תפקידי המינהל	3
פרק ג': בעלי תפקידים אחרים	5
פרק ד': הצוות הסיעודי	7
1. הדין	7
1.1 תקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981	7
1.2 תקנות בריאות העם (עוסקים בסיעוד בבתי-חולים), התשמ"ט-1988	19
1.3 תקנות בריאות העם (צוות סיעודי בבתי-חולים), התשמ"א-1981	24
1.4 תקנות בריאות העם (אישור תואר מומחה בסיעוד), התשע"ד-2013	25
2. אחריות האחות/אח - יחסי אחות/אח-חולה	33
3. אחות/אח - סטנדרט התנהגות	34
4. רישוי	35
5. רשימת פעולות סיעודיות באחריות האחות/אח	37
5.1 אבחון סיעודי	37
5.2 רישום - תיעוד ודיווח	40
5.3 מילוי אחר הוראות רפואיות, טיפולי חירום, הדרכת חולים, מתן תרופות, זריקות, עירווי דם, סיעוד וליווי בחדרי ניתוח	42
5.4 אחריות האחות כלפי הרופא	46
5.5 מיילדות	47
6. עבירות משמעת	47
6.1 התליית רישוי - מכוח תקנה 19 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות)	47
6.2 בהגדרת "עובד ציבור" איננה כלולה אחות - סעיף 34כד לחוק העונשין	50
פרק ה': חוק זכויות החולה ואחריות האחות/האח	53
1. סעיף 13(ג) לחוק זכויות החולה	53
2. חובת ניהול רשומה רפואית - סעיף 17 לחוק זכויות החולה	57

3.	סודיות רפואית - סעיף 19 לחוק זכויות החולה	59
פרק ו': רשלנות רפואית - עולת התקיפה והיפר חובה חקוקה חוק		
זכויות החולה והנזק ראייתי 61		
1.	כללי	61
2.	חוסר מסמכים ודיווחים חסרים	62
3.	נטל הראיה - רשלנות רפואית	63
4.	"נזק ראייתי" בתביעות בגין רשלנות רפואית	65
5.	היעלמותם, שיבושם, ותיעוד חסר - של מסמכים רפואיים ותיעוד רפואי לקוי	66
6.	דחיית טענה בדבר קיומו של נזק ראייתי	95
7.	נזק ראייתי הנובע מאי-ביצוע בדיקה	100
8.	דלות הרישומים בעת ניתוח - האם עולים לכדי גרימת נזק ראייתי	103
9.	היעדר חתימת רופא על טופס הסכמה	104
10.	היעדר בדיקת אולטרא סאונד	106
11.	אי-ביצוע בדיקות בשבוע ה- 34 להריון	107
12.	חסרונו של תיעוד רישום מוניטור	109
13.	היעלמותם, שיבושם, ותיעוד חסר של מסמכים רפואיים ותיעוד רפואי לקוי	134
14.	דלות הרישומים בעת ניתוח	142
פרק ז': הביטוח הסיעודי 145		
1.	כללי	145
2.	ביטוח סיעודי של קופות החולים השונות	145
3.	ביטוח סיעודי מטעם חברות הביטוח	145
3.1.	מבוא	145
3.2.	פוליסות הביטוח הסיעודי - אגף שוק ההון באוצר - הוראות המפקח על שוק ההון והסברים	146
שער ב': גמלת סיעוד על-פי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 151		
פרק א': הגדרות 151		
1.	הדין	151
2.	כללי	152
3.	"מבוטח"	153
4.	"מוסד סיעודי"	154
5.	הערכת תפקוד	156
6.	זכאות לקבלת גמלת סיעוד למי שאינו עומד בהגדרת "מבוטח"	157
7.	הערכת תפקוד בפעולות היום-יום ובצורך בהשגחה	158

8. האם מגורים בסמוך למוסד סיעודי בהם מסופקים שירותי ניקיון, הזנה ורפואה נחשבים ל"מוסד סיעודי"?.....	160
9. דחיית זכאות לגמלת סיעוד ואי-ביצוע בדיקה מחודשת לאחר הגשת בקשה.....	161
10. קביעת היקף שעות הסיעוד המוענקות לזכאי.....	162
פרק ב': גמלאות - הגדרות - סעיף 223א לחוק.....	163
פרק ג': גמלאות - גמלת סיעוד - סעיף 224 לחוק.....	165
1. הדין.....	165
2. כללי.....	168
3. המוסד לביטוח לאומי אינו הגוף הנותן שירותי סיעוד.....	170
4. חישוב הכנסות משפחה - "רנטה".....	171
5. הסמכות לבדיקה מחודשת.....	172
6. יחסי עובד-מעביד בין המוסד לביטוח לאומי לבין מצבעי הערכות התלות.....	174
7. חישוב הכנסות משפחה - בקשה לשינוי חישוב השכר הממוצע במשק.....	175
8. חישוב הכנסות משפחה - בקשה להפחתת ההפרש בין גובה ההכנסות לגובה התקרה בלבד.....	176
9. חישוב הכנסות משפחה - הכללת קצבת נכות בגובה הכנסות.....	177
10. אי-זכאות לגמלה לאור גובה הכנסות.....	177
11. חישוב גובה הכנסות בעצמאים.....	178
12. מיהות המטפל.....	179
13. קבלת דמי שכירות.....	180
14. דחיית תביעה עקב הכנסות גבוהות.....	181
15. בכל גלגוליו השונים של החוק על תיקוניו, הוסמך המל"ל לבצע בקרה ופיקוח על האופן בו מנוצלים כספי הגמלה בכסף.....	182
פרק ד': גמלאות - ביצוע בדיקת תלות במסגרת תכנית ניסיונית - הוראת שעה - סעיף 224א לחוק.....	183
פרק ה': גמלאות - תשלום גמלת סיעוד - סעיף 225 לחוק.....	185
1. כללי.....	185
2. כללי.....	186
3. פרשנות סעיף 225(ג) לחוק הביטוח הלאומי.....	187
4. מיהות המעסיק של מטפל מכוח גמלת סיעוד.....	188
5. ירושת גמלת סיעוד.....	189
פרק ו': עניינים שונים.....	193
1. תשלום גמלת סיעוד בכסף לידי זכאי - סעיף 225א לחוק.....	193
2. קבלת שירותי סיעוד על-ידי מי שמקבל גמלה בכסף - סעיף 225ב לחוק.....	194
3. ניכוי הפרשות סוציאליות מגמלת סיעוד - סעיף 225ג לחוק.....	195

196.....	4. הוראות לעניין גמלת סיעוד בכסף - סעיף 225 לחוק
197.....	5. מתאם טיפול - סעיף 225 לחוק
197.....	6. גמלאות - תקופת אכשרה - סעיף 226 לחוק
198.....	7. גמלאות סייג לזכאות - סעיף 227 לחוק
198.....	7.1 הדין
198.....	7.2 כללי
200.....	7.3 הגדרת בית אבות כ"מוסד סיעודי"
203.....	8. גמלאות - מניעת כפל תשלומים - סעיף 228 לחוק
203.....	9. גמלאות - תחילת זכאות - סעיף 229 לחוק
203.....	10. בדיקה - סעיף 230 לחוק
205.....	11. גמלאות - הגבלת תקופת זכאות - סעיף 230א לחוק
212	12. וועדה לעררים לעניין מצב תפקודי - הוראת שעה - סעיף 230ב לחוק
205.....	12.1 הדין
206.....	12.2 כללי
206.....	12.3 התערבות בית-הדין בהחלטות ועדת הערר
211.....	12.4 הזכאות לגמלת סיעוד
212.....	13. וועדה מקומית-מקצועית - סעיף 231 לחוק (בוטל)
212.....	14. תפקידי הוועדה המקומית-המקצועית - סעיף 232 לחוק (בוטל)
214.....	15. גמלאות - ועדה לעררים - סעיף 233 לחוק
214.....	16. גמלאות - הרחבת סוגי זכאים וגמלאות - סעיף 234 לחוק
215.....	17. וועדה ארצית - ועדה ארצית לענייני סיעוד - סעיף 235 לחוק
216.....	18. וועדה ארצית - תפקידי הוועדה הארצית - סעיף 236 לחוק
237	19. מימון - פיתוח והחזקה שוטפת של שירותים - סעיף 237 לחוק
216.....	20. מימון - פיתוח והחזקה שוטפת של שירותים - סעיף 237 לחוק
219	חלק ב': עובדים זרים - עובדי סיעוד
219	שער א': תנאים להעסקת עובד זכויות העובדים - כללי
219	פרק א': מבוא
223	פרק ב': הדין
223.....	1. חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991
261.....	2. תקנות עובדים זרים (דמי היתר), התשס"ו-2006
262.....	3. תקנות עובדים זרים (פיקדון לעובדים זרים), התשע"ו-2016
270.....	4. תקנות עובדים זרים (אגרת בקשה ואגרה שנתית), התשס"ד-2004
273.....	5. תקנות עובדים זרים (פיקדון בחשבון הבנק), התשס"ח-2008
274.....	6. תקנות עובדים זרים (פטורים למעסיקי מומחים זרים), התשס"ז-2007

7. תקנות עובדים זרים (דיווח למדור התשלומים), התש"ס-2000.....	276
8. תקנות עובדים זרים (סוגי מקרים ותנאים שבהתקיים עובד זר שהוא מסתנן זכאי לקבל את כספי הפיקדון לפני מועד עזיבתו את ישראל שלא לצורך יציאה זמנית), התשע"ח-2018.....	277
9. תקנות עובדים זרים (ערובה) (הוראת שעה), התשע"ח-2018.....	279
10. תקנות הכניסה לישראל (נסיבות מיוחדות וחריגות של תרומת עובד זר), התשע"ח-2018.....	281
11. צו הכניסה לישראל (נסיבות מיוחדות וחריגות של תרומת עובד זר ופטור מתקופת רישיון מרבית ליהלומנים מהודו), התשע"ח-201.....	281
12. תקנות הכניסה לישראל (קביעת אזורים גאוגרפיים להעסקת עובדים זרים בענף הסיעוד), התשע"ד-2014.....	282
13. תקנות עובדים זרים (שיעור ניכוי מהשכר בעד דמי ביטוח רפואי), התשס"ב-2001.....	286
14. תקנות עובדים זרים (שיעור ניכויים מהשכר בעד מגורים הולמים), התש"ס-2000.....	288
15. הודעת עובדים זרים ערובה (הוראת שעה), התש"ף 2020.....	290
פרק ג': היתר להעסקה ותנאים להעסקה של עובד זר	291
1. מבוא.....	291
2. ניכוי ביטוח בריאות ומגורים הולמים - חוק עובדים זרים - כללי.....	292
3. פוליסת ביטוח רפואי - יישומה - האם הפוליסה הנ"ל מכסה הוצאות פינוי רפואי מוטס של המבוטח?.....	297
4. מגורים בלתי-הולמים.....	298
5. חוזה עבודה - סעיף 1ג לחוק עובדים זרים - פירוט "רשימת הניכויים" - תשלום פיצויי פיטורים.....	299
6. העסקה ללא חוזה עבודה.....	301
7. הנאשם העסיק עובדים זרים ללא היתר ומבלי שהסדיר להם ביטוח רפואי - הנאשם הורשע.....	301
8. התובעת טענה, כי טיפולו המקצועי של הנתבע היה רצוף מעשים ומחדלים רשלניים, אשר הסבו לתובעת נזקים כספיים - התביעה התקבלה.....	307
9. בקשת הנתבעת, לחייב את המשיבים, עובדים זרים לשעבר, להפקיד ערובה בקופת בית-המשפט - הבקשה התקבלה.....	308
10. התובעת טענה, כי הנתבעת, איתה חתמה על הסכם לקליטת עובדים זרים, היתה חברה פיקטיבית שגרמה לה לנזקים - התביעה נדחתה.....	309
11. היטל בגין העסקת עובדים זרים.....	311

12. ההסדרים הנוגעים לכניסתם לישראל של עובדים ירדניים המועסקים בענפי משק כלליים בעיר אילת, על רקע ההתמודדות עם מגפת הקורונה.....	311
13. נדחתה הפרשנות שאותה הציע המבקש לחוק עובדים זרים; וקבע כי סעיף 1יג לחוק עוסק בחובות המעסיק ולא בחובות העובד, והעובדה כי המעסיק מחזיק אישור להעסקת עובד זר בהתאם לסעיף אינה מאיינת את החובה כי לעובד יהיה אישור שהייה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל.....	312
14. הסעד המבוקש בעתירה הוא מתן צו על-תנאי המורה לממשלת ישראל "לתת טעם מדוע לא תימנע ב'אי אכיפה' למצער מלגבות היטל על עבודת מבקשי מקלט מסתננים בעבודות הסיעוד והתעשייה" - העתירה נדחתה.....	313
15. עתירה להורות על פרסומן ברשומות של תקנות המחייבות מעסיקים להפקיד כספי פיקדון עבור עובדים זרים בענף החקלאות - העתירה נדחתה.....	313
16. השוואת עניינם של עובדים מסתננים לעובדים זרים חוקיים גם לצור, קביעת היטל מופחת בענפים המועדפים.....	314
17. הבסיס לתחשיב סכום הערבות יהיה שלושה חודשי עבודה, במקום שישה חודשים.....	315
18. מתן אישור לעותרת להעסקת שבעה עובדים מתושבי האזור בהפקדת ערבות בנקאית - הנושא יוחזר למשיבים.....	315
19. בקשה לאישור הסכם פשרה במסגרת תובענה ייצוגית - הבקשה התקבלה.....	315
20. תשלומי מעסיקים לחשבון הפיקדון עבור עובדים מסתננים.....	316
21. ביטוח פנסיוני/הפקדות לפיקדון עובדים זרים.....	317
פרק ד': חיוביו של מעסיק כלפי הרשויות.....	319
פרק ה': העסקה על-ידי קבלני כוח אדם - היתר מיוחד משרד הפנים.....	321
פרק ו': חוק ההיטל החל על המעסיק בגין העסקת עובדים זרים.....	323
שער ב': העסקת עובדים זרים בתחום הסיעוד.....	325
פרק א': היתר שהיה בארץ.....	325
1. מבוא.....	325
2. סוגי אשרות הכניסה לישראל.....	327
פרק ב': תשתית חקיקתית להעסקת עובדים זרים בסיעוד.....	329
פרק ג': הארכת רישיון ביקור של עובד זר בתחום הסיעודי מטעמים של תרומה מיוחדת לחברה על-פי סעיף 3א(ג1) לחוק הכניסה לישראל.....	333
1. תשתית חקיקתית.....	333

2. מהותה של סמכות השר על-פי סעיף 3א(ג) לחוק הכניסה לישראל.....	335
2.1 פרשנות מילולית של סמכות ההארכה של רישיון ביקור עובד זר סיעודי בשל תרומה מיוחדת לחברה.....	335
2.2 הפרשנות התכליתית של סמכות ההארכה הכללית השיורית הנתונה לשר בסעיף 3א(ג) לחוק הכניסה לישראל.....	336
2.3 התכלית הסובייקטיבית.....	337
2.4 הפגיעה החוקתית והתכלית האובייקטיבית.....	339
3. החרגת עובדים זרים בענף הסיעוד, בתיקון מס' 12 לחוק עובדים זרים, מסמכות הממונה על זכויות עובדים זרים במשרד התעשייה, המסחר, והתעסוקה.....	342
3.1 מהותו של תיקון 12.....	342
3.2 אין בהחרגה פגיעה בעקרון השוויון.....	342
פרק ד': הלכות שונות.....	349
1. משמעות ההסדר המיוחד שבסעיף 3א לחוק, והחלתו על עובדי סיעוד זרים.....	349
2. שהות בלתי-חוקית כשיקול לדחיית בקשה להארכת היתר שהיה.....	351
3. הסדרת מעמד בן זוג - מהי ההלכה לגבי עובדת זרה בתחום הסיעוד אשר ילדה ילד בתקופת שהיתה בישראל מבחינת תקופת שהיתה המותרת בארץ?.....	351
4. שהותו של עובד זר לא תימנה לשיעורין.....	355
5. האם יש לקבל את הבקשה לאפשר לעובדת זרה אשר עבדה כעובדת סיעודית, להישאר בארץ עד להכרעה בערעור שהוגש?.....	355
6. האם אמות-המידה שבה יכול עובד סיעוד ישראלי לשהות עם המטופלת ראויות לעניין הנדון?.....	356
7. האם יש לתת היתרים להעסקת עובדי סיעוד זרים רק למטופלים סיעודיים?.....	357
8. האם יש למנוע את הרחקתה של המבקשת מישראל אשר עבדה בסיעוד אצל המבקשים?.....	358
9. האם הוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 חל בעניינם של עובדים בתחום הסיעוד?.....	360
10. האם זכאי התובע (עובד זר) להפרשי שכר מינימום, גמול עבור עבודה בשעות המנוחה השבועית ובימי חג, פדיון חופשה, דמי הבראה, תשלום חלף אי-הפרשה לקופת תגמולים, פיצויי פיטורים, דמי הודעה מוקדמת, פיצוי על הפרת הסכם העבודה והחזר הלוואה, שנתן לבת המנוח?.....	364
11. האם זכאית עובדת הזרה לקבל אשרת שהייה בישראל מכוח חייה המשותפים עם בן זוגה הישראלי?.....	366

12. שלילת המשך זכאות לשהייה בארץ של עובדת זרה בתחום הסיעודי שבן זוגה הישראלי נפטר 369
13. האם יש לאפשר מקלט מדיני בישראל לעובדת זרה בתחום הסיעוד שתוקפו הסתיים? 370
14. האם יש לאפשר לעובד זר בענף הסיעוד להשאר בישראל לאחר שאשרת שהייתו פגה בטענה כי יש לאפשר לו להסדיר מעמדו כספורטאי, בהיותו חבר בנבחרת הקריקט של ישראל? 371
15. האם יש להעניק למערערת רישיון לישיבת קבע בישראל למרות שעזבה את ישראל קודם לכן לצורך לימודים? 372
16. האם יש לקבל את בקשתה של העובדת הזר הסיעודית מטעמים הומניטריים? 373
17. האם יש להכיר בעבודה סיעודית כעבודה מועדפת? 374
18. האם יש מקום להתערבות בתנאים הבריאותיים אשר המדינה מקצה לשוהים בלתי-חוקיים? 376
19. האם יש לשחרר את המערער ממשמורת על-מנת לטפל בצורכיו הרפואיים של הקטין? 378
20. האם יש להתערב בשיקול-דעתם של המשיבים לגבי תנאי החזקת קטינים בלתי מלווים לפי חוק הכניסה לישראל? 379
- פרק ה': העסקת עובדים זרים שלא כדין וללא היתר וענישה** **381**
1. כללי 381
2. פרשנות הנסיבה "עובד שהוא תושב זר שאינו רשאי לעבוד בישראל לפי חוק זה" הקבועה בעבירת ההעסקה שלא כדין שבסעיף 12א(ב) לחוק הכניסה לישראל 382
3. נטל ההוכחה 386
- פרק ו': הענישה** **399**
1. רע"פ 2284/06 נעים טיירו נ' מדינת ישראל 399
2. רע"פ 248/04 משה סלע בעמ ואח' נ' מדינת ישראל - משרד העבודה והרווחה 400
3. רע"פ 9065/06 יובל נורי נ' מדינת ישראל - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה 402
4. ע"פ 2220/07 ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל 404
5. ת"א (חד') 7970-12-10 ניסים פרץ ואח' נ' דוד יצחקי 406
6. רע"פ 3228/11 יעקב נורדמן נ' מדינת ישראל 407
7. בש"פ 4930/04 נביל שקיראת נ' מדינת ישראל 408
8. רע"פ 9129/10 גדעון הולר נ' מדינת ישראל 409
9. רע"פ 9241/11 קיבוץ בית העמק ואח' נ' מדינת ישראל 413
10. בג"צ 10426/04 משה דהקי נ' מדינת ישראל - משרד התעשייה המסחר והתעסוקה 414

11. האם יש לקבל ערר בנוגע להחלטת בית-הדין הארצי שלא לעכב ביצוע גזר דינו של בית-הדין האזורי נגד העוררים עד לשמיעת הערעור בעניין עבירות כנגד עובדים זרים, שהועסקו, בין היתר, ללא ביטוח בריאות תחת העוררים? 415
12. האם יש לקבל חומר חקירה לפי סעיף 74 לחסד"פ כאשר הוגש כתב אישום בגין העסקת עובדת זרה בלא היתר כדין וללא ביטוח רפואי? 417
13. העסקת עובדת זרה בתפקיד משק בית ללא אישור, במקום עבודה בתחום הסיעוד 419
14. מהו הדין בגין העסקת עובד זר שאינו רשאי לעבוד בישראל שלא בתחום הסיעוד? 422
15. זיכוי נאשם בעבירה של העסקת עובד זר ללא היתר כדין להעסקת עובדים זרים 423
16. האם התקיים היסוד הנפשי אשר משמעותו, כי ידע הנאשם שהעובד הזר יכול לעבוד בסיעוד בלבד והוא העסיקו שלא למטרת סיעוד שלא כדין? 427
17. מהו הדין כאשר מדובר בעבירה חוזרת על העסקת עובד זר ללא היתר? 429
18. הרשעה ראשונה בהעסקת עובד זר שלא כדין 430
19. מדוע העסקתם של עובדים זרים אשר היו מיועדים לעבוד בסיעוד, אך הומרו לעבוד כעובדי משק בית חמורה באופן מיוחד? 432
20. האם המבקש ונאשמת נוספת רקמו יצירת מצג שווא, לצורך הבאת עובדים זרים לישראל שלא כדין באמצעות החברה שבבעלות המבקש? 433